

Utenrikskronikk ved Arne Qnding

Hitler angrep Sovjet-Samveldet fordi han vilde få kontroll over de russiske råstoffer og fordi han vilde sette den røde arme ut av spillet før angrepet mot vest. Den tyske hærledelse regnet med å knuse de russiske armeer i løpet av sommeren og høsten 1941 og håpet å erobre Leningrad, Moskva og Ukraina på samme tid. Det mislykkede angrepet på Moskva ifjor høst betegner vendepunktet i kampen. Den tyske hærledelse måtte bruke vinteren og våren på å forberede sommerfelttoget, men dette blev bare begrenset til Syd-Russland. Målet var å avskjære forbindelsen mellom Kaukasus og Midtfronten og muligens etterfølgende erobre Leningrad og Moskva eller Midtøsten. Tyskerne har nådd store resultater og erobret rike korn- og industriidretrikter. Men det er lite sannsynlig at de i år vil bli i stand til å rette angrep mot Leningrad eller Moskva eller elven i Baku, og det er enda mindre sannsynlig at de vil klare å trenge frem over fjellene i Kaukasus. Tyskernes hensikt er antagelig nu å knuse den russiske hærs offensive kraft og etablere en østveld som de kan holde med beskjære tropper så de kan få overført flere styrker til vest. Ellers vil de nu sikkert gå over til å konsentrere en større del av krigsproduksjonen om ubåte og fly. Utvidet ubåtkrig er den eneste chance Tyskland har til å stanse strømmen av amerikansk krigsmateriell til Storbritannia. Over halvparten av det tyske flyvåpen er for tiden bundet på østfronten. Tyskerne kommer til å sette meget inn på å styrke sitt flyvåpen slik at det kan møte en eventuell alliert invasjon. Videre blir de nødt til å utvide produksjonen av transportmidler. Alle meldinger tyder på at det tyske jernbanesystem er utsatt for en sterk påkjenning. Endelig er det sannsynlig at tyskerne vil overføre våpen og tropper til Nord-Afrika for å erobre Egypt eller den nære Orient. Vi kan ikke vite om det vil lykkes tyskerne å gjennomføre sine planer, men antagelig har de nu gjort den samme feil som sist, nemlig å undervurdere sine motstandere.

Dette kommer tydelig frem i det slag som nu kjempes ved Stalingrad. Det er første gang i verdenshistorien at en storby forsvarer fra hus til hus, fra gate til gate. Sett fra et forsvarssynspunkt er ikke Stalingrad heldig stillet slik som den ligger med ryggen til Volga og uten naturlige forsvarsstillinger i terrenget. Mens tyskerne kan føre forsterkninger frem med jernbane, må de russiske ferjes over Volga. Tyskerne er overlegne i tall. Russerne regner med at en million tyskere nu kjemper med ved Stalingrad. Tyskerne er også overlegne både når det gjelder fly og tanks. Men russerne har gjort hvert hus til en festning, og under slike forhold spiller fly og tanks ikke en så avgjørende rolle som på åpent sletteland. Tyskerne forsøker å trenge gjennom byen til Volga langs enkelte hovedgater for å splitte de russiske avdelinger og utrydde dem kvartal for kvartal. Russerne har åpnet et motangrep nordvest for byen. Dette angrep har hatt adskillig fremgang og russerne er nådd frem til Don, men tyskerne var forberedt, og de har anlagt sterkt befestede stillinger her. Det er derfor ikke mulig å vite om dette angrep vil føre til at tyske tropper blir trukket vekk fra Stalingrad.

Tyskerne hevder at de er nådd frem til Volga på flere punkter. Selv uten dette har Volga mistet sin betydning som transportvei i og med at den beherskes av tyske fly. Derfor har ikke Stalingrad samme betydning som før. Men byen forsvarer allikevel med en enestående kamøvilje og dødsforakt. Det er jo Stalins by, symbolet på det nye Russland, russerne forsvarer, og samtidig Volga, livslinjen i det gamle Russland. Den røde arme forsvarer her både fortiden og fremtiden. Men forsvarer har også stor militær betydning. Jo lenger tyske tropper kan bindes på dette avsnitt, desto bedre.

Man har lenge ventet et tysk angrep på Leningrad, og det er en viktig oppgave for tyskerne å avskjære Sovjet-Samveldets forbindelseslinjer med Atlanterhavet. Dette har russerne hittil greidd å forhindre ved sin fremgang på disse frontavsnitt. I enda høyere grad har de hatt lykken med sig på midtfronten. På Kaukasusfronten har tyskerne hatt liten fremgang i det siste. De har hverken nådd frem til de sydlige havner i Svartehavet eller oljefeltene ved Grosnyi. I Kaukasus er sneen falt, så det er liten utsikt til at tyskerne vil komme lenger her. Tyskerne har veldige tap. Russerne regner med 100 000 falne og sårede tyskere pr måned. Men også russerne har store tap.

Stillingen er alvorlig. Den store fordel ved de langvarige kamper i Stalin-grad er at russerne vinner tid til vintoren kommer, og tyskerne må forberede et nytt vinterfelttog. Det er å håpe at russerne kan beholde sin slagkraft slik at Hitler vil stå overfor en to fronts krig, det han frykter mest av alt.

Foreløpig består vestmaktens innsats dels i å sende tilførsler til Russland og dels i å bombe Tyskland. Så lenge nettene var korte og lyse var det vanskelig å sende tilførsler over Nord-Atlanteren til Murmansk og Arkangel. Men i forrige uke sendte det britiske admiraltet melding om at en stor konvoi er blitt sendt i første halvdel av september. Den var beskyttet av 75 krigsskip, deriblant hangarskip, og medbragte utstyr til ni divisjoner. Konvoien måtte i fire dager kjempe mot tyske ubåter og fly med baser i Nord-Norge. Tapene var mindre enn forventet. Ingen av krigsskipene gikk tapt. Admiraltetet opplyser at nye og store konvoier vil bli sendt i nær fremtid. Bombingen av Tysklands bred binder en stor del av de tyske jagerne i vest, og det betyr også en svekkelse av den tyske krigsproduksjon. Resultatene er oppmuntrende, og etter de siste toktene innrømmer selv de som før var skeptisk innstillet til den såkalte strategiske bombing at den nok kan bli en avgjørende faktor for krigens resultat.

Men bombingar betyr en hjelp på langt sikt. Russerne trenger effektiv hjelp så snart som mulig, og den beste hjelp vilde være angrep på andre fronter. Både det britiske og det amerikanske folk er offensivt innstillet. Hverken Roosevelt eller Churchill hører til den type statsmenn som på grunn av overdreven forsiktighet viker tilbake for foretagender som kan medføre risiko. Den avgjørelsen av disse spørsmål sorterer jo først og fremst inn under den øverste militære ledelse. Den må ta avgjørelsen, for en annen front som er en flåske tjener hverken Sovjet-Sammveldet eller de andre forente nasjoner.

Nyheter i kveld:

Angrepet på Oslo. Morgenavisene i London offentliggjorde idag fotografier som blev tatt fra de fly som angrep Oslo. Et fotografi som blev tatt i høide med hustakene viser et nærbillede av bomberområdet. Man ser kuppelen på Gjestegabrygningen og en røksøyle tåke i hæneten. Et annet fotografi som blev tatt av flyene på hjemveien viser en kraftig røksøyle midt over byen. En medarbeider skriver: Under dagsangrep er det meget vanskelig å navigere, og det kreves den største dyktighet og raskhet av flyveren. Navigatoren ser bare hustakene og har ingen landemerker å holde seg til. Det er ytterst vanskelig å finne frem i en by som man ser bare noen fot over hustakene. Men jo vanskeligere opgaven er, desto større er seieren når det lykkes å løse den tilfredsstillende, slutter vår medarbeider.

Russland. Et voldsomt slag utkjempes langs hele Stalingradfronten. Kraftige tyske fremstøt tar sikte på å bane sig vei gjennom byen og ned til Volga. Disse tropper har hatt en del framgang oftere, voldsomme tap. Fra Moskva meldes: Russernes motangrep har ført dem frem til Dons, østredd, og hele området mellom Don og Volga står nå i lys lue. På midtfronten har den russiske offensiv hatt ny framgang. I Rejev-avsnittet har russiske styrker brutt gjennom de tyske linjer og erobret 25 beleide steder. Tyskerne har gjort forberedelser for å hindre en alliert framgang i nord. Det har vært voldsomme luftangrep over Murmansk.

Det fjerde østen. I Owen Stanley-fjellene på New Guinea har allierte landstridskrefter hatt ny framgang. Amerikanernes luftvirksomhet over Salomonøyene og de alcutiske øyer har gitt gode resultater. 49 japanske fly er skutt ned, 2 japanske kryssere, 2 undervannsbåter og 5 andre skip er truffet, et av dem sannsynligvis senket. Ingen amerikanske fly gikk tapt.

Midtøsten. I Egypt er det ophold i kampene til lands. Det er kommet melding om at det hver dag kommer frem 10 000 tonn forsyninger inn til Suez. Kanalen er full av skip. På Madagaskar har de allierte tatt den siste havn på den sydlige del av øya, Tulear.

Frankrike. Vichykringkastingen opplyste igår at Laval's plan om å sende franske arbeidere til Tyskland, har slått feil. Av de 150 000 franske arbeidere han skulde skaffe, er det bare 17 000 som er gått avsted.